

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ב' אייר תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות נז | דף הכולל: כתובות ג.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן י"ט עד תחילת סימן כ"א.
מוסר: חפץ חיים - כלל י' אות א' עד אות ג'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבטחון פרק ג' 'וטרדת הנפש להקדים' עד 'והעלה אשר בעבורה חייב הבורא'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

כשעשרות עובדי אלילים סינים רצו בבהלה לבית הכנסת | "האם לעבור כולל?" – תשובתו
המחכימה של מרן הגראי"ל | "נאום הניגון" של הרבי מסקולען זצ"ל | 2393

על דא ועל הא

לפתע נראו עשרות עובדי אלילים סינים נדחקים
בכניסה לבית הכנסת. ר' שלמה בורשטיין שאל
אותם: "למה נכנסתם לכאן?" והם ענו לו: "בגלל
ההפצצות! כולם יודעים שהמקום הזה מוגן!"

תורה מגנא ומצלא

והצטופפו בפתח. היה רעש גדול של הפצצות מבחוץ, וכשהסתיים
הרעש כל הקבוצה הגדולה עזבה.
"ר' שלמה בורשטיין שאל אותם: למה נכנסתם לכאן? והם ענו
לו: 'בגלל ההפצצות'. כל יום אנחנו נכנסים לכאן. הוא התפלא,
והגוי הסביר לו: 'כולם מנסים להגיע לכאן בשעת ההפצצות.
כולם יודעים שמקום זה מוגן!' הוא הסתכל על הבניין ולא היה
נראה לו כמבנה מוגן. והנכרי הסביר לר' שלמה: 'הבנין לא מוגן,
אבל זה הבנין היחיד כאן שמעולם לא נפגע בהפצצות. כל תושבי
הרובע יודעים שזה מקום מוגן!' סיים אותו נכרי. יש להם עבודה
זרה שהם לא עוזבים אותה, אבל בשעת ההפצצה 'ויזנחו את
עצביהם', כולם יודעים שאיפה שלומדים תורה זה מקום מוגן!"

סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א, מעשה שמע מרבי שלמה
בורשטיין זצ"ל, מתלמידי ישיבת מיר שגלה לשנחאי: הרובע שבו
שכנה הישיבה בשנחאי היה נתון להפצצות רבות בגלל שהיה קרוב
לנמל ובגלל שהיה בו מרכז מסחרי גדול. הועלתה הצעה לעבור
לעיר אחרת, אבל מנהיגי הישיבה, מרנן רבי חיים שמואלביץ זצ"ל
ורבי יחזקאל לווינשטיין זצ"ל אמרו, שהדרכים בחזקת סכנה ולא
נמלטים מסכנה על ידי שבאים לתוך סכנה.
"היו רבים מהתלמידים שלא הסכימו וערכו גורל הגר"א,
ויצא להם הפסוק: 'וגנותי על העיר הזאת להושיעה למעני ולמען
דוד עבדי'. הכרעה יותר ברורה מזו, אין. למחרת נראו לפתע
עשרות גויים, עובדי אלילים סינים שנדחקו לכניסה לבית הכנסת

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מרן הרים את קולו שלא כהרגלו ואמר: "געלט איז בלאטע, געלט איז בלאטע" - כסף זה בוץ!

ולספרי הקודש ללא גבול לא נתנו לו לעשות כן, וזה היה אצלו ממש בנפשו, ועל זה יעידו הסיפורים דלהלן:

ענין כבוד הספרים היה אצלו כבוד מלכים, כל הספרים בביתו עמדו כמו חיילים ומקוטלגים ומסודרים על מקומם בצורה ישרה ומסודרת להפליא, והעידו שידע כל ספר את המיקום המדוייק שלו בארון. וסיפר ידי"ן הגר"ה, שבשנים האחרונות לא יכול היה לעלות לקומה השניה עקב זקנותו וכאבי רגליו, אך ידע שהספרים שמביאים לו מחברי זמננו נמצאים בקומה השניה, וביקש שרוצה לראות בעצמו אם הם מונחים שם בכבוד, והפצירו בו שלא יצליח לעלות במדרגות עקב זקנותו, אבל הוא עמד נחרץ בדעתו שכן יצליח, והתחיל לעלות במדרגות ואחרי כמה מדרגות ראה שאינו יכול לעלות וכמעט נפל, אך לא ויתר ואמר שרוצה לראות בעצמו, והעצה היחידה היתה להעלות דרך המעלית דרך דירת בנו הגרי"ש, וכך עשה ועלה וראה שהספרים עומדים בכבוד, ורק אז נחה דעתו. וסיפר הנ"ל שהיתה לרבינו זיע"א מברשת ליד הארון שהיה מנקה את ספריו, וכמה נפלא הדבר שהוא היה ההיפך הגמור ממה שאנחנו, שאת בגדיו לא ניקה ולא נתן להם שום יחס וכבוד, ואילו את הספרים כיבד כבוד מלכים וניקה אותם במברשת וכו' מה שלא מצוי אצלנו כלל וכלל, ורואים שוב שכל מעיינותיו היו נתונים רק לתורה ולא לשום דבר של עניני עוה"ז.

וסיפר לי אחי הגרי"ן שליט"א שראה את מרן בלומדו בכלל חזו"א, עולה על סולם של הכולל להחזיר ספר במדף גבוה, ולא חש על כבודו אף שזה היה בזמן שאלפים שחרו לפתחו, ולא ביקש מאדם אחר שיעשהו, ולאחר שהשיב הספר המשיך לעמוד על הסולם ודפק על שורת הספרים כדי שכולם יעמדו בשוב ובכבוד, ולא יהיה ספר אחד בולט וספר אחד שוקע, ולמעשה כך עמדו כל הספרים בביתו.

עוד העיד לי אחי הגרי"ן שליט"א ועוד הרבה אנשים, שכשמרן היה עובר בביהכ"ס וראה ספר מונח על סטנדר קצת עקום, או שכריכתו מונחת על גבי ספר אחד, היה מיישר את הספר שיעמוד ישר על הסטנדר, ותוך כדי שהיה הולך למקומו אם הבחין בזה היה מסדר את זה, וכן היה קם ממקומו במיוחד אף שהיה קשה לו והולך לסדר את זה. כמו כן הקפיד מאד שאף אם יש צורך להניח עט על ספר כדי לתפוס הדפים שלא יעופו וכיוצ"ב, מ"מ הקפיד מאד שלא יהיה העט עם ברזל משום "לא תניף עליהם ברזל". והדברים נוראים עד כמה נתן חשיבות לספרי הקודש והחשיבים כאלפי זהב וכסף.

אצל רבינו מרן הגר"ח זי"ע, כל עניני עוה"ז היו הבל, ומאידך, כבוד התורה והספרים היה חשוב אצלו מאלפי זהב וכסף.

רבינו זיע"א לא הסתכל על שום דבר חיצוני, לא בבגדיו ולא בשום דבר. כל קירות ביתו היו קלופים ללא צבע, ואדרבה עשה בכוונה מעשים שביטאו זלזול ביופי ובמראה חיצוני. מספרים שנהג לבקר כל נכד לאחר חתונתו, ואם היה רואה ויטרינה של כלי כסף, היה אומר: "תוציא את כל הפח אשפה הזה ובמקום זה תניח כאן ספרים".

כמו"כ ראיתי שבמשפחתו סיפרו שכשהנכדות היו מבקשות ממנו ברכה להצליח במבחן וכדומה מעניני העולם, היה אומר להן: ברכה על זה תבקשו מסבתא, אני מברך אתכן רק שיהיה לכם חתן ת"ח. וסיפר לי אחי הגרמ"א שליט"א ששאל את רבינו שמציעים לו שני שידוכים ששניהם שוים, אלא שהאחד רוצה לתת יותר כסף מהשני, האם זה שיקול שיש להביאו בחשבון, ומרן הרים את קולו שלא כהרגלו ואמר: "געלט איז בלאטע, געלט איז בלאטע" ... (כסף זה בוץ) דהיינו שאינו כלום, אפילו בתור שיקול כל דהוא (ולאחרונה שמעתי הקלטה ממנו, שאומר, שאצל אבא [מרן הסטייפלער] הגריעותא בשידוכים הכי גדולה היתה אם יש להם הרבה כסף...).

וכיוצא בזה ראו אצלו תמיד שלא נתן שום חשיבות לעשיר ונדיב, ואילו לומדי תורה כיבד מאוד. סיפרו שהביאו לפניו נדיב גדול כדי שיעזור לשיבת בנו הגר"ש שליט"א, ומרן כל השיחה רק עמד על זה אם הוא קובע עיתים לתורה, ואם ראה נדיב שחשש שאינו קובע עיתים לתורה או שאינו שומר תורה ומצוות, העיר לו על זה להדיא בלי לחשוש מה יהיו התוצאות מזה.

בחתונתי התעוררה איזו סיבה שהוצרכו לשנות את תאריך החתונה, ואמר מרן שאפשר רק להקדים אך לא לאחור. אמרתי לו שאי אפשר להקדים כי כל האולמות כבר תפוסים, והוא פשוט לא יכול היה להבין את זה, והתפלא ואמר: מה הבעיה? תעשה את החתונה על הגג של לדרמן! פגשתי אחר כך את ר' ישעיה אפשטיין, והוא אמר לי שמרן בשעת טיולו היומי סיפר לו את זה, ואמר לו: איזה 'שגעון' מי צריך אולם, אפשר לעשות את זה בגג של לדרמן...

וזה כנגד זה, כשם שההביל כל דבר שאינו שייך לתורה, כן החשיב עד מאד מאלפי זהב וכסף כל דבר ששייך לתורה בכבוד מלכים, מה שאינו מצוי כלל אצל כל בן אדם וגם דבר שאינו מבואר בהלכה, מ"מ עדינות רגשי נפשו ואהבתו ותשוקתו לתורה

זיע"א שראה ספרים מונחים בביהמ"ד שלא בכבוד, ואמר שלפי הנ"ל הרי ח"ו יכול להיות שלא יהיה הצלחה וסיעתא דשמיא בתורה ובלימוד בספרים, משום שאם אין מכבדים את הספרים הרי שאין מכבדים התורה, והתורה לא מחזירה לו סיעתא דשמיא בהבנת התורה (וכמש"כ בסנהדרין צ"ט ב' וברש"י שם שהתורה מבקשת מהקב"ה שיעזור למי שעמל בה), ומאידך מי שמכבד את הספרים כפי שראינו אצל מרן זיע"א, הרי שיש לו סיעתא דשמיא מיוחדת להבין את התורה.

(קונטרס 'מצבת חיים')

כמו"כ כשדיברתי עמו על מיקום הנחת מזוזה, בפתח שבצידו האחד יש חדר שינה ועושים שם הרבה שימושים, ובצד השני יש חדר של ספרים ולומדים שם, היה פשיטא ליה שתמיד חדר עם הספרים ולימוד התורה הוא החשוב, וקובעים המזוזה לצד חדר זה.

ודבר נורא כתוב בספר אור יחזקאל למרן המשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין זיע"א, שכתוב בחז"ל שבגלל שדוד לא כיבד את הבגדים (עיי"ש מתי היה כן), לכן בסוף ימיו הבגדים לא הועילו לו לחממו, ולכן כתוב 'ויכסוהו בבגדים ולא יחם לו', ואמר ר' יחזקאל

הסיפור היומי

"הפקודה לא הגיעה מהדרג הנמוך", השיב נשיא רומניה לרב רוזן, "היא הגיעה ממני! באנו למסקנה שהרבינער פורטוגל מסוכן למדינה, ובכל מחיר חייבים להיפטר ממנו"

"נאום הניגון" של הרבי מסקולען זצ"ל

ה' הי"ד. אף אחד מכל הרבנים שנאמו לא העז לומר לפני האורח משוודיה מילה אחת בגנותה של הממשלה.

משסיימו האורחים את ברכתם, כובד הרבי מסקולען להשמיע דברים לכבוד האורח ולכבוד הממשלה. נעמד הרבי במקומו, ביקש את סליחת המשתתפים ואמר להם כי מאחר והוא אינו נואם מיוחד או דברן מעולה, לכן במקום לנאום מבקש הוא להשמיע דברי ברכה בשיר וניגון מיוחד לכבוד האורח ולכבוד המסיבה.

מיד התיישב הרבי על כסאו והחל לנגן מתוך השתכחות הנפש את הניגון הידוע על הפסוק בתהילים (ע"ט י) "יודע בגויים לעינינו נקמת דם עבדך השפוך... תבוא לפניך אנקת אסיר בגודל זרועך, הותר בני תמותה, והשב לשכנינו שבעתיים אל חיקם אשר חרפוך ה'...".

היה מדהים לראות איך משתלב הניגון היטב על הפסוקים שאמר דוד המלך ע"ה, ובעומק העניין את משמעות הבקשה שביקש מבואר עולם שינקום מהגויים את נקמת הדם היהודי שנשפך, ושתבוא לפניך אנקת אסיר, זעקתם של המעונים, ובידך הגדולה הותר בני תמותה - תתיר ותשחרר את ילדיך מבתי מעצר, הנהרגים עליך, והשב לשכנינו שבעתיים - שבע פעמים יותר ממה שהם מענים אותנו, ותעניש אותם על זה שהם מחרפים לשמך.

הרבי שר את הניגון בעיניים עצומות ברגש והתלהבות, בקול מרטיט וסוחף כשכולו מלא דביקות. הרב הראשי של שוודיה קלט היטב את הרמז והבין לאשורו את מצבם של היהודים ברומניה, מה שלא הבין מכל הנואמים שדברו קודם לכן, ואף אמר לרב רוזן שהדרשה הכי טובה ששמע במסיבה היתה של הרבי, ממנה גם הבין את מצבם האמיתי של היהודים ברומניה. באופן כזה נציגי הממשלה שנכחו במסיבה לא יכלו להרע לרבי כי הוא לא דיבר כלום, רק שר ניגון שבעוצמתו פילח את לבבו של הרב הראשי של

רומניה, תשי"ד.

ממשלת רומניה הקומוניסטית אשר רדפה ועינתה מאות אלפי יהודים ורמסה את זכויותיהם, החליטה שעליה לשפר את תדמיתה בעולם, בין יתר הפעולות החליטו לפנות לרב רוזן שהיה רבה הראשי של רומניה, ולבקשו להזמין את קורט וילהלם שהיה יהודי שומר תורה ומצוות, וכיהן כרבה הראשי של שוודיה, לערב הוקרה מצד הממשלה הרומנית.

הערב נקבע למוצאי שבת, באחד האולמות המפוארים בבוקרסט, לאירוע הוזמנו כל רבני רומניה, אשר חלקם הגיע כבר בערב שבת והתאכסנו בביתו של הרבי מסקולען זצוק"ל זיע"א. במוצש"ק כשנכנס הרבי לאולם, השתרר שקט ודממה, כולם נעמדו ביראת כבוד, עד אשר הושיבו את הרבי בשולחן הכבוד בין הרב רוזן והרב וילהלם.

הרב וילהלם הבחין באיזו יראת כבוד התייחס הרב רוזן לרבי מסקולען, התכופף מעט, ושאל את הרב רוזן: "מי זה היהודי שכה מכבדים אותו?" השיב לו הרב רוזן בהתרגשות ואמר: "איש זה צדיק גדול הוא, אמנם חלש הוא בגופו, אך איתן הוא מאד ברוחו, מהמיוחדים שיש ליהודים פה ברומניה".

במשך הערב התכבדו מספר רבנים ידועים לשאת דברים לכבוד האורח ולכבוד ממשלת רומניה. כמובן שכולם מילאו פיהם בשבח והוקרה לממשלת רומניה, הם תיארו את מצבם הנפלא של היהודים, וכמובן הכל תודות לממשלה הקומוניסטית הדואגת עבורם לכל צרכיהם. וכל זה נאמר בזמן ובתקופה שהיו מהגרועים ביותר ליהודים שגרו ברומניה. מאות יהודים יראי ה', רבנים, דיינים, שוחטים היו כלואים בבתי כלא ומעצר, כשהם מעונים בייסורים קשים, כשחלקם לא עמדו בזה ומתו על קידוש

המסיבה הסתיימה, והרבי שב לביתו. הוא לא פסק לרגע מפעולותיו למען חיזוק הדת, וגם בזמנים קשים לא עצר מלפעול והתמסר כולו להקל מצרותיהם של יהודי רומניה, בייחוד פעם ליבו לפדיון שבויים. וכששמע שהרשעים אסרו יהודים לבית הסוהר פעל הרבי בכל כוחו והפך עולמות לשחררם.

הרבה משפחות היו ללא "ראש המשפחה" הבעל או האב נלקחו והושלכו לבית הסוהר, אף אחד לא היה מוכן לעזור לאותן משפחות, כי אם ינסה לעזור יכנס גם הוא לרשימת המבוקשים, והוא מזמין לעצמו צרות נוראות.

הרבי לא חשש מסכנות אלו, דלתו היתה פתוחה תמיד לכל יהודי ביום ובליל, כששמע על משפחה במצוקה שלח מיד כסף ועזרה לתומכם, ואף הוא עצמו היה בא לחזק ולעודד את אותן משפחות שבורות. בנוסף היה נוסע לשבתות לכל מיני כפרים ועיירות לשבות עם אותם יהודים שהתגוררו שם ולהרעיף עליהם טללי חיות של אידישקייט ודברי חיזוק ועידוד.

פעולותיו של הרבי היו לצנינים בעיניהם, מצד אחד חששו לעצרו, הם ידעו היטב על השפעתו הגדולה מחוץ לגבולות המדינה, ופחדו שעלול להיות מזה רעש גדול, אך כשראו שהרבי לא מפסיק מפעולותיו ועוסק בהפצת יהדות ותורה לעם, החליטו בכל זאת לעצרו.

בראש חודש ניסן תשי"ט באמצע הלילה פרצו חיות אדם את הדלת בביתו, והובילו אותו למעצר יחד עם בנו שהיה יד ימינו בכל מעשי הגבורה והמסירות נפש שלו.

כשנודע לרב רוזן על מעצרו של הרבי, ביקש מיד להיפגש עם נשיא רומניה. בפגישה אמר הרב לנשיא, כי נראה כי השוטרים שאסרו את הרבינער עשו זאת ללא ידיעתו, ומי שנתן את ההוראה אינו מבין איזה רעש גדול יעשה הדבר בעולם.

השיב לו על זה הנשיא: "לא! הפקודה לא הגיעה מהדרג הנמוך, זה בא ממני, יודע אני איזה רושם זה יעשה בעולם, חשבנו ושקלנו את הדבר, והגענו למסקנה שהרבינער פורטוגל (זה היה שם משפחתו של הרבי מסקולען) מסוכן למדינה, ובכל מחיר חייבים להיפטר ממנו. (התכוון שבאיזה אופן יהרגוהו).

מסכת העינויים שעברו הרבי ובנו לא תתואר, די לציין שכעבור ארבעה חודשים ב"ג אב כשהשתחררו ושבנו לביתם, היו שניהם נראים כה נורא עד שהרבנית, בני הבית והחסידים ברגעים הראשונים כמעט ולא הכירום. לא פעם כמעט פרחו נשמתם מרוב ייסורים על סירובם לגלות שמות של אנשים חפים מפשע, אותם אישימו השלטונות בריגול לטובת אמריקה ואנגליה, הם סבלו ייסורים קשים ומרים אך פיהם היה חתום.

בימים האחרונים ששהה הרבי בבית האסורים, לקחוהו הרשעים חיות האדם והשליכוהו למרתף, ושם עינו אותו בייסורי איוב, תוך שהם תולשים בידם את שערות זקנו ופאותיו, כשחש

הרבי שהוא בכלות הנפש והוא לא ישרוד את העינויים, ביקש מהם שיפסיקו לרגע, כי רוצה הוא לומר להם משהו. הם היו בטוחים כי עתה יפתח את פיו וידבר, הם פסקו מלענותו ופנו לשמוע מה בפיו, אמר להם הרבי: "אין לי כלום מה לומר לכם, רק ידוע שלפני שמוציאים אדם להורג, עומדת לו זכות לבקש בקשה אחרונה והיא תכובד. ע"כ מבקש אני מכם שלאחר מותי, תביאו אותי לקבר ישראל". כששמעו אותם חיות אדם את דבריו, כעסו מאוד ועטו עליו כחיות טרף להמשיך לענותו.

הידיעה בעולם על מעצרו של הרבי ובנו הגיע דרך העסקן הדגול ר' צבי בורנשטיין, מייסד האירגונים "אל תידום" ו"מוצל מאש", הוא היה נוסע במסירות נפש ברוסיה ובעוד מדינות קומוניסטיות, להצלת היהודים שחיו תחת מסך הברזל, כדי לשחררם. באותם ימים כשהגיע לרומניה נודע לו כי הרבי ובנו נתונים במעצר, התושבים המקומיים פחדו לספר על כך לא בכתב ולא בדיבור, מחשש פן יבולע להם, אך ר' צבי במסעיו בשאר המדינות הרעיש את העולם היהודי. הוא חזר לניו יורק, והקים מיד ועדת עסקנים ורבנים שמטרתה לשחרר את הרבי ממקום מעצרו, וכמה שיותר מהר כי יפה שעה אחת קודם...

בין היתר הועלתה תוכנית, מאחר ורומניה פנתה בבקשת עזרה מהא"ם, וביקשה את התערבותו של מזכ"ל האו"ם, מר דאג המרשאלד עבור רומניה, עתה חיפשו איש קרוב למזכ"ל האו"ם, והנה נודע להם שרבה הראשי של שוודיה קורט וילהלם, הינו חבר נעורים של המזכ"ל מלימודיהם המשותפים באוניברסיטת אוקספורד.

נותרה רק השאלה כיצד משכנעים את רבה הראשי של שוודיה קורט וילהלם, אשר היה רחוק מהשקפת עולם החסידות והעולם החרדי, לשכנע את המזכ"ל עבור הרבי מסקולען.

למען הצלחת המבצע הפעילו את העסקן האגודאי מאנגליה ר' אהרן גודמן. הוא סיפר לרבה של שוודיה, שמסתמא לא שמע או הכיר את הרבי, כי שמו נישא בהערצה בפי כל יהודי רומניה, והוא אחד המיוחדים מרבני רומניה.

באותו רגע פרץ רבה של שוודיה בבכי קורע לב וזעק: "אוי, זה הרבי שלי!". ואז סיפר את כל הסיפור שהיה לו עם הרבי מסקולען, עת היה אורח כבוד של הממשלה הרומנית, ועל הרושם המרגש שהצית בו הרבי כששר את הניגון "יודע בגויים"... ועד היום ניגון מופלא זה מתנגן בזכרונו.

רבה הראשי של שוודיה שאמור היה למחרת בבוקר לחזור לביתו בשוודיה, התקשר עוד באותו לילה לביתו למרות השעה המאוחרת, והודיע להם שאינו חוזר למחרת, אלא ממשיך הוא דרכו לניו יורק, כדי להיפגש עם הגנרל מזכיר האו"ם, ולבקש את התערבותו שישפיע על הממשלה הרומנית לשחרר את הרבי ובנו. כעבור מספר ימים שוחררו השניים מהכלא.

"נאום" הניגון הוא שיצר את קרש הקפיצה לשחרורו של הרבי ובנו ממאסרם.

הרב יצחק ברבר, 'כולנו יודעי שמך' קדושים תשפ"ב. הובא ע"י הרב פנחס זריב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com

הוא יצא מהבית, ואחרי כמה דקות חזר ואמר: "אולי רבינו לא הבין טוב את השאלה - בכולל שהוא לומד עכשיו הוא צריך לנסוע כל יום, ואם יעבור כולל יחסוך את הנסיעה"

"אם מצליח באיזה מקום או באיזה ענין, אל ימהר לשנותו"

השואל אמר: "אבל אולי אח"כ לא יקבלו אותי לכולל השני".
אמר רבנו: "מה עדיף, מקום שאתה ודאי לומד טוב, עם נסיעה,
עם ספק שלא תתקבל למקום אחר - או מקום שספק תלמד טוב,
בלי נסיעה, ובוודאי התקבלת שם..."

אותו שואל הביא עוד סברא ועוד סברא (לא זוכר הכל) כדי
לעבור כולל, ורבינו ענה את כל ה'חד גדיא' - אחרי כל הסברות,
עדיף מקום שאתה ודאי לומד טוב ולא לעזוב.
לבסוף יצא השואל, ואמר לנו רבינו שהשיב כן ע"פ הגר"ח
וואלוז'ין שכתב ב'כתר ראש': "אם מצליח באיזה מקום או באיזה
ענין, אל ימהר לשנותו" [כעין הגמ' ב"ב ג' ב' 'לא ליסתור איניש
בי כנישתא עד דבני בי כנישתא אחרית], ופתח לנו את סידור
הגר"א והראה כן בפנים. אז ראיתי שכבר ברגע הראשון תפס
רבינו את כל הצדדים וענה מיד במילה אחת!

(כאיל תערוג וארא תשע"ח)

סיפר הרה"ג רי"י יוזוק שליט"א: פעם הייתי אצל רבינו
הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, ור' יצחק לוינשטיין ז"ל בא עם אברך
אחד ושאל: "מדובר באברך יקר שלומד טוב בכולל, ומציעים לו
לעבור לכולל אחר. האם יעבור או לא?"

רבינו השיב: "עכשיו אתה לומד טוב, למה להחליף? תישאר
איפה שאתה נמצא".

הוא יצא מהבית, ואחרי כמה דקות הוא חוזר ואומר: "אולי
רבינו לא הבין טוב את השאלה - בכולל שהוא לומד עכשיו הוא
צריך לנסוע כל יום (לא זוכר כמה זמן, אולי אמר חצי שעה), ואם
יעבור כולל יחסוך את הנסיעה".

השיב רבינו: "עכשיו אתה ודאי לומד טוב, ושם ספק אם
תצליח, למה לעזוב את הוודאי ולקחת את הספק?". השואל אמר:
"אבל אני חוסך נסיעה". אמר רבינו: "מה עדיף, מקום שאתה ודאי
לומד טוב עם נסיעה, או מקום שספק תלמד טוב בלי נסיעה?
ודאי מקום שאתה ודאי לומד טוב!"

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

ואמר הגר"א אז, שאם היה מלשין - היה צריך לבוא בגלגול של כלב נובח ולא היה מועיל לו להצילו לא תורתו ולא מצוותיו!

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

וכותב עוד ה'חפץ חיים': "ויש אנשים שנכשלים בזה עד מאוד,
שמטילים מום בפני נכרי בסחורות שמכר לו ישראל או במלאכה
שעשה לו, וכל כהאי גוונא, ובוה מצוי שגורם לו היזק וצער, וכמה
פעמים יורד ממש לחייו על ידי זה".
נראה כי גם בימינו, למרות שאיננו חיים בין הגויים, דרושה

האם יש חילוק בין רכילות על ישראל באוזני ישראל, ובין
רכילות על ישראל באוזני נכרי? - כותב החפץ חיים (הלכות
רכילות כלל ז סעיף ד) כי לא זו בלבד שאין חילוק, אלא שפעמים
רבות רכילות על יהודי באוזני גוי חמורה יותר! כיוון שעל ידה יכול
להיגרם לישראל היזק וצער.

וכופר בתורה ובתחיית המתים, שגהינום כלה והם אינם כלים, ועבור זה יבוא בגלגול בכלב נובח".

ומעשה נורא מביא שם החפץ חיים מהגר"א זי"ע, שפעם נסע עם עגלון יהודי, וסטה הסוס לתוך שדה של נכרי, ובא הנכרי להכות את הגר"א - ונמנע הגר"א מלומר לו שלא הוא הגורם אלא העגלון, משום שבכך יהיה מלשין על העגלון היהודי בפני הנכרי - שהרי מדין תורה אין היהודי חייב לשלם, וגם אם כן, אין מגיעה לו הכאה. ואמר הגר"א אז, שאם היה מלשין - צריך היה לבוא בגלגול של כלב נובח, ולא היה מועיל לו להצילו לא תורתו ולא מצוותיו!

זהירות מיוחדת בעניין זה. אפשרויות המסחר הגלובלי כה רחבות וזמינות, וגם בארץ עצמה לא נדירים כל כך יחסי מסחר בין יהודים לשאינם יהודים.

ומכאן עובר ה'חפץ חיים' לאיסור החמור של הלשנה על יהודי בפני נכרי - מציאות שגם היא היתה שכיחה יותר בתקופתו, אך גם בימינו ניתן חלילה להיכשל בה [והדוגמאות לכך רבות בסביבתנו הקרובה והיומיומית: נהג אוטובוס שאינו יהודי, קבלן או פועל בנין שאינם יהודים, וכדו']. בביאורים ומוספים של 'דרשו' מביאים על כך מדברי החפץ חיים במקום אחר, הכותב על כך דברים מבהילים - "שעונו גדול מנשוא, ודינו שווה לאפיקורס

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

נשא בת גרים ולאחר הנישואין נודע לו שהיא נכדה של נאצי

יבמות דף נו

בת גרים

הגרי"ש אלישיב זצ"ל על שהציעו לבחור שידוך עם גיורת שהיא נכדה של נאצי, והשיב שאם הגירות היתה כדין, אין בכך מניעה, כי מתחתנים עם בני בניו של המן שלמדו תורה בבני ברק, אלא זו רק שאלה רגשית.

יש להוסיף את המבואר בספר חסידים (סימן שעז) כל שיש לו לב טוב, ולוקח גיורת שיש לה לב טוב, וצנועים וגומלי חסדים ונעימים במשא ומתן, מוטב להתחתן בזרעם, מלהתחתן בזרע ישראל שאין בהם אלה המדות לפי שהזרע של גר יהיו צדיקים וטובים.

ולכן נראה שאין כאן מקח טעות, ואסור לו לגרשה עבור טעם זה.

(חשוקי חמד יבמות מח:)

שאלה נשא אשה, וספרו לו קודם הנישואין שהיא בת גרים, אך לאחר הנישואין נודע לו שהיא לא סתם בת גרים אלא היא נכדה של נאצי... ולא סתם נאצי אלא אחד מגדולי המרצחים שעמדו להם לישראל בזמן השואה, הבעל טוען שזה מקח טעות, שאמנם הסכים להנשא לבת גרים, אך לא לנכדה של מרצח, שיתכן גם שהוא רצח את משפחתו בשואה, האם יש בזה טענה?

תשובה נאמר במסכת יבמות דף מח ע"ב גר שנתגייר כקטן שנולד דמי, ואם כן כל העבר שלה נמחק, ואף שמצאנו שחז"ל אמרו שלא ליסוב גיורתא כי יש לה קצת שורשים מגיותה, מכל מקום נראה שאם היו לה זרעים חזקים משרשי רשעים אלו, לא היתה מתגיירת.

ובספר יבקשו מפיהו (עמוד קכג) מובא ששאלו את מו"ח מרן

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

חדש במערכת

ניתן להאט או להאיץ את קצב שמיעת השיעורים
לחצו 7 להאטה או 9 להאצה

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

המתעטף בטלית בחנות לתשמישי קדושה - האם צריך לברך עליה?

והלבישה המחייבת בציצית, הינה רק כזו הנעשית לשם לבישה. ולכן, לדוגמה, לבישת בגד בחנות במטרה לבדוק את מידתו, או התעטפות בטלית כדי ללמד לאחרים לאחר את צורת ההתעטפות הרצויה - אינן מחייבות בקשירת חוטי ציצית לבגד, וכן לאידך גיסא, אם כבר קשורים בו חוטי ציצית, אין לברך על לבישתו.

[מנחות מא, א; שו"ע יט, א, ומשנ"ב ה; ביאורים ומוספים דרשו, 5]

על פי דברי הגמרא, יש לקיים את מצות ציצית בכל עת שניתן לקיימה, וכן מנהג ישראל מדורי דורות, בכל מקומות מושבותיהם. אולם, מדאורייתא, המצוה אינה 'חיובית', אלא 'קיומית', דהיינו - אין חובה לרכוש בגד בן ארבע כנפות כדי לקיים בו את המצוה, אלא שכאשר יש לאדם בגד בן ארבע כנפות, והוא לובשו, עליו לקשור בו את חוטי הציצית.

האם ניתן לקבוע מזוזה בבית כשעדיין לא נכנסים לדור בו?

לביתו, משום שלא תיקנו חכמינו ז"ל לברך עליה אלא בשעת קביעתה בפתח.

ויש אומרים, שלא דווקא כשנכנס בעצמו לדור בבית, אלא אף המכניס את חפציו לביתו לקראת מגוריו בו, מתחייב במזוזה; ולכן, החפץ לקבוע מזוזה כשעדיין אינו נכנס לדור בבית, יכניס מעט מחפציו לתוכו.

[משנ"ב יט, ד; ביאורים ומוספים דרשו, 3-4, בהרחבה ע"פ המקור]

כמצות ציצית כך מצות מזוזה - אין המצוה 'חיובית' אלא 'קיומית', דהיינו, המצוה אינה מחייבת לרכוש בית כדי לקבוע בפתחו מזוזה, אלא שכאשר יש לאדם בית והוא נכנס לדור בו, עליו לקבוע מזוזה בפתחו בשעת כניסתו לדור בו. ובלשון חכמינו ז"ל: "מזוזה - חובת הדרך היא".

ועם זאת, הנעדר מביתו למשך תקופה - למרות שכאשר אינו דר בביתו אינו חייב במזוזה - אינו שב ומברך על המזוזה בשובו

האם מותר להפקיד בגד ציצית בידי גוי לשעה קלה?

הבגד בְּשִׁכְרָה לשם עבירה. ועל פי טעם זה, אין חשש בהפקדת הבגד ביד הגוי לזמן קצר, כיון שאינו שלו, ולא יתננו לאחר. אולם, בידי אשה גויה, יתכן שאסור להפקידו אף לזמן קצר, גם על פי טעם זה. ובזמננו, אין חוששים שיתלווה לישראל ויהרגהו, אך קיים החשש של הוצאת לעז.

[שו"ע כ, ב, משנ"ב ז-ח, וביה"ל ד"ה שמה; ביאורים ומוספים דרשו, 5]

חכמינו ז"ל אסרו למכור לגוי בגד ציצית שקשורים בו חוטי ציצית, מחשש שיתחפש לישראל, ויתלווה לישראל בדרך, במקום שאין איש, והלה יסבור שהוא ישראל, ולא יזהר מפניו, ויהרגהו. ועל פי טעם זה, אסור גם להפקיד את הבגד ביד הגוי, אפילו לזמן קצר. וטעם נוסף יש בדבר - שמה יתן הגוי את הבגד לאשה שאינה כשרה, והיא תוציא לעז על ישראל כלשהו, שקיבלה ממנו את

* לדעת הרמב"ם - הלובש בגד בן ארבע כנפות ביום, חייב בציצית, וכשלוּבוּשו בלילה, פטור מציצית. ולדעת הרא"ש - בגד המיועד לשימוש בעיקר ביום, או ביום ובלילה, חייב בציצית אף בלילה; ובגד המיועד בעיקר לשימוש בלילה בלבד, פטור מציצית אף ביום. ולהלכה מחמירים כשתי הדעות.

* יש אומרים שבגד בן ארבע כנפות אינו חייב בציצית אלא כאשר לובשים אותו, או מתעטפים בו, ולא כאשר רק מעלים אותו על הגוף שלא בדרך לבישה, כגון פְּהִתְכִסוֹת בשמיכה. ויש חולקים.

* זמן הברכה על מצות ציצית בבוקר, הוא מהזמן ניתן להבחין בין צבעי התכלת והלבן. בתרגום זמן זה למעשה רבו השיטות, והן נעות בין 6 דקות לאחר עלות השחר, ל־30 דקות לפני הנץ החמה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם ניתן לקרוא את המגילה מתוך תרגום לאנגלית הכתוב על גבי קלף?

הכתב שבו כותבים את ספרי התורה; או גם כשהיא כתובה באותיות לועזיות.

ברם, מנהג ישראל בכל מקומות מושבותיהם לקרוא את המגילה בלשון הקודש בלבד, מתוך מגילה הכתובה בכתב אשורי על גבי קלף; ואף מי שאינו מבין את לשון הקודש, יוצא ידי חובה בקריאה זו.

מעיקר הדין, מי שאינו מבין את לשון הקודש, רשאי לקרוא במגילה הכתובה בשפה אחרת, למעט שלוש מילים בפרק ח' פסוק י': "הָאֶחָד־שְׁתַּרְגִּים בְּנֵי הַרְמָכִים", שאותן יקרא בלשון הקודש, משום שאין בידינו לפרשן בשפה אחרת, (ראה להלן). ונחלקו הפוסקים, אם ההיתר לקרוא במגילה הכתובה בשפה אחרת, הוא רק כאשר היא כתובה בכתב עברי אשורי, דהיינו,

[שו"ע תרצ, ח-ט, משנ"ב כה, לב וילד, וביה"ל ד"ה באיזה]

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

הלוח היומי

ב' באייר | ר' אברהם דב ב"ר יהודה אריה לייב אויערבך זצ"ל, אב"ד חמלניק ופולנאה

יארצייט:

תקע"א: ר' אברהם דב ב"ר יהודה אריה לייב אויערבך זצ"ל, אב"ד חמלניק ופולנאה.
 תר"ז: ר' ישראל ב"ר אברהם זצ"ל המגיד מבופאלי, ב' עטרת ישראל.
 תרס"ט: ר' אברהם יצחק ב"ר שמאי גליק זצ"ל, מטולצ'ווא, ב' שו"ת יד יצחק.
 תרע"ה: ר' משה זקן ב"ר כמוס מאזוז זצ"ל, אב"ד ג'רבא-תוניס, ב' שערי משה, קרא משה, סבר פנים ועוד.
 תרצ"ג: ר' יוסף נחמיה ב"ר עקיבא קורניצר זצ"ל. אב"ד קראקוב.
 תש"נ: ר' אברהם בדוש זצ"ל, ר"כ ארם צובה ומקים עולה של תורה במקסיקו, ב' מאורות אברהם.
 תשע"ג: ר' יעקב ב"ר עובדיה יוסף זצ"ל, ר"י חזון יעקב.
 תשע"ז: ר' בנימין ב"ר יעקב קמנצקי זצ"ל, ר"י תורת חיים ומתיבתא תורת יעקב לונג איילנד.

י"ז לעומר

איך אפשר לדון לכף זכות?

הגה"צ רבי דב יפה שאל: "איך אפשר לדון לכף זכות?" וענה: "הנה עינינו רואות שכאשר נאבד לאדם חפץ שחשוב לו, הוא מחפשו גם במקומות שכמעט ואין סיכוי שימצאהו שם, ומדוע בכל זאת הוא מחפש? אין זאת אלא משום שקשה לו להשלים עם העובדה שהחפץ איננו... כמו כן, אם אדם לא ישלים עם כך שחברו עשה מעשה לא טוב, הוא כבר ימצא כיצד לדון אותו לכף זכות..." (עבודת הימים הנוראים להגר"ד יפה עמ' מה)

בשעה שאנו רואים דבר גנאי אצל הזולת, נשתדל להתאמץ לדון אותו לכף זכות ולנסות להבין את מעשיו, ולא נשלים עם העובדה שהוא נוהג שלא כשורה

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורי משניות על מסכת
שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il